

Vide Hof-
manni do-
ctissimi
Commen-
tarium su-
pra Galeni
lib. 6. de
usu part.
Quem li-
brum post
quam hæc
a me scri-
pta essent
vidi.

Medicorum locis & verbis clare apparet, & sanguinem per pulmones de venarum arteriosa, in arteriarum venosarum ramulos permeare, tum propter pulsum cordis, tum propter pulmonum & thoracis motum. Quinetiam quod cor continue in ventriculos quasi lacunam, recipere & emit-tere sanguinem, & huius rei causa valvularum genera quatuor, duo in-ductioni, emissioni sanguinis duo inseruire; ne aut sanguis Euripi in morem inconuenienter agiteretur, huc, illuc, aut retro remearet, unde trahere præstiterat, & ex illa reflueret parte, ad quam mittere e at ne-cessè. Et sic cor vano labore fatigaretur, & pulmonum respiratio præ-quant hæc pediretur. Denique clare apparet assertio nostra, continue, & conti-nerent sanguinem per pulmonum porositates permeare de dextro in ventriculum sinistrum, de vena caua in arteriam magnam: Nam cum continuo de dextro ventriculo immittatur sanguis in pulmones per venam arteriosam, & similiter continue è pulmonibus in sinistram at-rahitur (quod ex dictis, & valvularum positione patet) quin pertrans-ear continue fieri non potest.

Et itidem cum semper & continue ingrediatur sanguis in cordis ventriculum dextrum, & egrediatur continue è sinistro (quod simili-ter, & ratione & sensu patet) quin continuo pertransseat sanguis de ve-na caua in Aortam impossibile est.

Illud igitur quod in animalibus maiori ex parte, & plane omnibus donec adolefcent, per patentissimas fieri vias, ex dissectione manife-stum est, in adultis his per pulmonum cæcas porositates, & vasorum eius oscilla, tam ex Galeni verbis, quam ex ante dictis illud inquam fie-ri & manifestum est. Unde apparet quod quanquam vnus ventricu-lus cordis videlicet sinister sufficiens esset sanguinis dispensationi per corpus, & eductioni è vena caua, quemadmodum etiam fit in omni-bus quæ pulmonibus carent, natura tamen cum voluerit sanguinem ip-sum per pulmones transcolari, dextrum ventriculum superaddere co-acta fuit, cuius pulsu per ipsos pulmones è vena caua in sinistri ventri-culi locum sanguis compelleretur. Et hoc modo dextrum ventriculum pulmonum causa, & ob translationem sanguinis, non ob nutritionem duntaxat dicendum: Quandoquidem tanto prouentu annonæ, atque compulso subministrato, & tanto puriori, & spirituosiori (utpote im-mediate à ventriculis cordis subuecto) indigere alimento pulmones magis, quam aut cerebri purissima substantia, aut oculorum splendidi-sima, & diuina constitutio, aut ipsius cordis caro, (quæ rectius per arte-riam coronalem nutritur) inconueniens omnino est existimare. CA-

CAPVT VIII.

De copia sanguinis transcurrentis per cor è venis in arterias, & de circulari motu sanguinis.

Hæc usque de transfusione sanguinis è venis in arterias, & de viis, per quas pertranseat, & quomodo ex pulsu cordis, transmittatur dispensetur de quibus, forsitan sunt aliqui, qui, antea aut Galeni autori-tate, aut Columbi, aliorumue rationibus adductis, assentiri se dicant mihi; nunc vero, de copia & prouentu istius pertranscurrentis sanguinis, quæ restant, (licet valde digna consideratione) cum dixerò; adeo noua sunt, & inaudita, ut non solum ex inuidia quorundam, metuam malum mihi, sed verear, ne habeam inimicos omnes homines tantum consue-tudo, aut semel imbibita doctrina, altisque defixa radicibus, quasi altera natura, apud omnes valet, & antiquitatis veneranda suspicio cogit. Ut cumque iam iacta est alea, spes mea in amore veritatis, & doctorum animorum candore: Sane cum copia quanta fuerat, tam ex viuorum, experimenti causa, dissectione, & arteriarum apertione, disquisitione multimoda; tum ex ventriculorum cordis, & vasorum ingredientium & egredientium Symmetria, & magnitudine, (cum natura nihil facies frustra, tantam magnitudinem, proportionabiliter his vasibus frustra non tribuerit) tum ex concinno & diligenti valvularum & fibrarum artificio, reliquaque cordis fabrica, tum ex aliis multis sæpius mecum & serio considerassem, & animo diutius euoluissim: quanta scilicet es-set copia transmissi sanguinis, quam breui tempore ea transmissio fieret, nec suppeditare ingesti alimentis succum potuisse animaduverterim; quin venas inanitas, omnino exhaustas, & arterias, ex altera parte, nimia san-guinis intrusionem, disruptas, haberemus, nisi sanguis aliquo ex arteriis denuo in venas remearet, & ad cordis dextrum ventriculum regre-deretur.

Cœpi egomet mecum cogitare, an motionem quandam quasi in circulo haberet, quam postea veram esse reperi, & sanguinem è corde per arterias in habitum corporis, & omnes partes protrudi, & impelli, à sinistri cordis ventriculi pulsu, quemadmodum in pulmones per ve-nam arteriosam à dextris; & rursus per venas in venam cauam, & us-que ad auriculam dextram remeare, quemadmodum ex pulmonibus

F

per